

Beslut om revidering av allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i filosofi vid Institutionen för idé- och samhällsstudier

Bakgrund

Institutionen för idé- och samhällsstudier har inkommit med ett förslag om revidering av den allmänna studieplanen för forskarutbildningsämnet filosofi inför antagningen hösten 2026. Endast smärre förändringar föreslås.

Beredning

Den justerade allmänna studieplanen för filosofi har behandlats i ämnesgruppen för filosofi och granskats av Henrik Åström Elmersjö, studierektor för forskarutbildning vid Institutionen för idé- och samhällsstudier och Carola Hörnemalm, fakultetssamordnare, samt Carina Rönnqvist, forskningssamordnare, vid Humanistisk fakultet. Ärendet har föredragits av Carina Rönnqvist.

Fakultetsnämnden beslutar

- Att godkänna de föreslagna ändringarna i den allmänna studieplanen för utbildning på forskarnivå i filosofi, med giltighet från och med beslutsdatum.
- Att fakulteten ska tillse att den uppdaterade allmänna studieplanen publiceras på avsedd sida på UMU-webben.

Bilaga 1

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i filosofi reviderad 18 december 2025

Bilaga 2

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i filosofi reviderad 18 december 2025 (med synliga ändringar)

Expedieras till:

Registrator

Jonas Nilsson

Pär Sundström

Henrik Åström Elmersjö

Carina Rönnqvist

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i filosofi

Syllabus for the PhD programme in Philosophy at third-cycle level

Fastställande: Humanistiska fakultetsnämnden 2020-05-13, reviderad 2022-02-08 samt 2025-12-18.

Ikraftträdande: 2025-12-18

1 Mål för utbildningen

Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. (Högskolelagen 1 kap 9 a §)

1.1 Licentiatexamen

För licentiatexamen skall, enligt högskoleförordningens examensordning, den forskarstuderande:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt samt kreativt med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För licentiatexamen i filosofi skall den forskarstuderande även (lokala mål):

Kunskap och förståelse

- i förhållande till lägre nivåer besitta vidgade och fördjupade kunskaper inom några av följande områden inom filosofin: filosofins historia, logik, kunskapsteori, medvetandefilosofi, metafysik, moralfilosofi, samhällsfilosofi, språkfilosofi och vetenskapsteori,
- besitta väsentligt fördjupade kunskaper inom det avhandlingsspecifika ämnesområdet, och
- ha kunskap som ger handlingsförmåga att verka för att FN:s hållbarhetsmål uppnås.

Färdighet och förmåga

- ha utvecklat förmågan att självständigt och kreativt identifiera och formulera vetenskapliga problemställningar,
- ha utvecklat förmågan till vetenskaplig analys och syntes samt till prövande granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att planera och med adekvata metoder och teoretiska verktyg genomföra kvalificerade forskningsuppgifter inom givna tidsramar, och
- ha färdigheter som ger handlingsförmåga att verka för att FN:s hållbarhetsmål uppnås.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- i övrigt kunna tillämpa ett prövande vetenskapligt förhållningssätt.

1.2 Doktorsexamen

För doktorsexamen skall, enligt högskoleförordningens examensordning, den forskarstuderande:

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För doktorsexamen i filosofi skall den forskarstuderande även (lokala mål):

Kunskap och förståelse

- i förhållande till lägre nivåer besitta vidgade och fördjupade kunskaper inom flera av följande områden inom filosofin: filosofins historia, logik, kunskapsteori, medvetandefilosofi, metafysik, moralfilosofi, samhällsfilosofi, språkfilosofi och vetenskapsteori,
- besitta väsentligt fördjupade kunskaper inom det avhandlingsspecifika ämnesområdet,
- aktivt ha bidragit till kunskapsutvecklingen inom detta område genom författandet av en avhandling, och
- ha kunskap som ger handlingsförmåga att verka för att FN:s hållbarhetsmål uppnås.

Färdighet och förmåga

- ha utvecklat förmågan att självständigt och kreativt identifiera och formulera vetenskapliga problemställningar,
- ha utvecklat förmågan till vetenskaplig analys och syntes samt till prövande granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att självständigt hantera, analysera och kritiskt granska varierande former av källor,
- ha utvecklat gedigna färdigheter i att planera och med adekvata metoder och teoretiska verktyg genomföra kvalificerade forskningsuppgifter inom givna tidsramar, och
- ha utvecklat färdigheter att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med sakkunskap presentera forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället
- ha kunskaper om, och erfarenheter av forskningsarbete som ger förutsättningar till en självständig utformning av en relevant yrkeskarriär, och
- ha färdigheter som ger handlingsförmåga att verka för att FN:s hållbarhetsmål uppnås.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- i övrigt kunna tillämpa ett prövande vetenskapligt förhållningssätt.

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

2 Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. (HF 7 kap 35 §).

2.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (HF 7 kap 39 §)

2.2 Särskild behörighet

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarnivå i filosofi krävs att den sökande har genomgått minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i filosofi, praktisk filosofi eller teoretisk filosofi med ett självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng. Studerande som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat motsvarande kunskaper kan antas till forskarutbildningen efter prövning.

3 Urval

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen och i huvudsak baseras på följande bedömningsgrunder:

- tidigare studieresultat samt
- kvaliteten på inskickad forskningsplan/-skiss, i förekommande fall relaterad till berörd institutions forskningsprofiler.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande. (HF 7 kap. 41 §)

Licentiatutbildningen riktar sig huvudsakligen till personer som är yrkesverksamma och som vill kompetensutveckla sig med en utbildning på forskarnivå. Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål fattas av dekan (får ej delegeras vidare).

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål fattas av prefekten vid berörd institution efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen efter samråd med professorerna (eller med andra representanter) inom det berörda huvudområdet.

Om en doktorand som avlagt en licentiatexamen och antas på nytt med doktorsexamen som slutmål ska avräkning med motsvarande förbrukad tid och finansiering från tidigare forskarutbildning framgå i den individuella studieplanen med tids- och finansieringsplan.

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

4 Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1 Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå i filosofi avslutas med licentiatexamen eller doktorsexamen.

Utbildningen skall omfatta 120 högskolepoäng för licentiatexamen och 240 högskolepoäng för doktorsexamen.

En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

Utbildning på forskarnivå i filosofi som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 45 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 75 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå i filosofi som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 77,5 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 162,5 högskolepoäng.

Snarast efter antagning utser prefekten en huvudhandledare och en biträdande handledare efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen efter samråd med professorerna (eller med andra representanter) inom det berörda huvudområdet.

För varje forskarstuderande skall huvudhandledaren och den studerande tillsammans upprätta en individuell studieplan där finansiering, handledning, kurser, avhandlingsarbete m.m. specificeras. Studieplanen följs upp och revideras varje år. Planen fastställs av prefekt efter föredragning av studierektor för forskarutbildningen.

Alla studerande på forskarnivå ska vara knutna till en forskarskola. I normalfallet tillhör den studerande Humanistiska fakultetens forskarskola. I det fall den forskarstuderande ska tillhöra en annan forskarskola, anges detta i samband med antagning och vid formulerande av individuell studieplan.

4.2 Innehåll

4.2.1 Kurser

Licentiatexamen

Utbildning på forskarnivå i filosofi med licentiatexamen som etapp-/slutmål består av en kursdel omfattande 45 högskolepoäng, vilka fördelas så att 37,5 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 7,5 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för licentiatexamen:

1. Filosofins historia, 7,5 högskolepoäng.
2. 22,5 högskolepoäng sammanlagt inom områdena (i) logik, (ii) kunskapsteori och vetenskapsteori, (iii) metafysik, (iv) språkfilosofi och medvetandefilosofi, (v) moralfilosofi, (vi) samhällsfilosofi varav högst 7,5 hp inom vart och ett av dem. Dock är 7,5 hp logik obligatoriskt för den som inte har läst logik på grundnivå eller avancerad nivå.
3. Aktivt deltagande i 2 terminers högre seminarier vid filosofiämnet, 2,5 högskolepoäng.
4. 5 högskolepoäng inom ramen för någon forskarskola.

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

Student som tidigare har läst 15 högskolepoäng filosofins historia kan i samråd med handledare ersätta kurs 1 med valfri kurs från något av områdena (i)-(vi) under 2.

Valfria kurser för licentiatexamen:

Valfria kurser om 7,5 högskolepoäng väljs av den studerande i samråd med handledaren.

Kursutbudet vid fakulteten och institutionen kommer att variera över tid. Aktuell information om vilka kurser som erbjuds under kommande terminer ska finnas på institutionens webbsidor.

Doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå i filosofi består av en kursdel omfattande 77,5 högskolepoäng, vilka fördelas så att 55 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 22,5 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen:

1. Filosofins historia, 7,5 högskolepoäng.
2. Logik, 7,5 högskolepoäng.
3. 22,5 högskolepoäng sammanlagt inom områdena (i) kunskapsteori och vetenskapsteori, (ii) metafysik, (iii) språkfilosofi och medvetandefilosofi, (iv) moralfilosofi, (v) samhällsfilosofi varav högst 7,5 högskolepoäng inom vart och ett av dem.
4. Aktivt deltagande i 5 terminers högre seminarier vid filosofiämnet, 7,5 högskolepoäng.
5. 10 högskolepoäng inom ramen för någon forskarskola.

Student som tidigare har läst 15 högskolepoäng filosofins historia kan i samråd med handledare ersätta kurs 1 med valfri kurs från något av områdena (i)-(v) under 3. Student som tidigare har läst 15 högskolepoäng logik kan i samråd med handledare ersätta kurs 2 med valfri kurs från något av områdena (i)-(v) under 3.

Valfria kurser för doktorsexamen:

Valfria kurser om sammanlagt 22,5 högskolepoäng väljs av den studerande i samråd med handledaren. Upp till 7,5 hp ifrån universitetspedagogiska utbildningar kan räknas in bland de valfria kurserna.

Kunskapsprov för licentiat- och doktorsexamen: För kurserna inom utbildning på forskarnivå gäller aktivt deltagande samt muntliga eller skriftliga examinationer. Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Betyget skall bestämmas av en särskilt utsedd lärare (examinator). Lärandemål avseende FN:s hållbarhetsmål examineras inom ramen för humanistisk fakultets forskarskola eller på annat sätt och i det senare fallet med en ambitionsnivå som motsvarar minst det som görs på humanistisk fakultets forskarskola.

4.2.2 Licentiatuppsats/Doktorsavhandling

Licentiatuppsatsen/doktorsavhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en introduktion till och kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling). I en sammanläggningsavhandling bör minst två av uppsatserna i en doktorsavhandling och en av uppsatserna i en licentiatuppsats vara antagna för publicering i

Dnr FS 4.1.1-95-22

UMEÅ UNIVERSITET

referee-granskade vetenskapliga publikationer, eller så bör de ingående uppsatserna vara av en sådan kvalitet att de kan antas för publicering i internationella tidskrifter med peer review.

Avhandling som publiceras på svenska skall innehålla en sammanfattning på engelska. Till varje avhandling skall även fogas ett kort referat (abstract) på engelska.

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av den.

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

5 Examen

Licentiatexamen i filosofi uppnås efter att den forskarstuderande fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av betygsnämnden.

Doktorsexamen i filosofi uppnås efter att den forskarstuderande fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter ansökan till StudentCentrum/Examina.

6 Övriga anvisningar

Gällande bestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildningen) och 7 kap. (tillträde till utbildningen), bilaga 2 (examensordning)
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet (FS 1.1-243-18)
- Regler för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet (FS 1.1-279-18)
- Lokal examensordning vid Umeå universitet (FS 1.1-244-18)